

ються взаємозв'язки норм вексельного права із нормами господарського, податкового, бюджетного, валютного та іншого права.

Слід зазначити, що питання спеціалізації в праві при з'ясуванні місця вексельного права в системі права уявляється доцільним і важливим, ураховуючи самоцінність надання відповіді на нього, а також і той факт, що саме спеціалізація має свій відбиток на особливостях предмета правового регулювання. Важливість останнього в світлі дискусійності питання про критерії систематизації в праві взагалі та критерії виділення вексельного права в самостійний елемент системи українського права, зокрема, є безумовною.

Підсумовуючи викладене в цілому, слід, перш за все, зазначити, що дослідження питання про виникнення та розвиток вексельного права як окремого елемента системи українського права має відбуватися з обов'язковим урахуванням тих тенденцій і процесів, що характеризують у цілому розвиток права та його системи. При цьому особливого значення набуває розглядання сутності передумов і умов виникнення вексельного права України як попередніх теоретичних категорій, чим підкреслюється об'єктивність системи права і після дослідження сутності яких доречно вже буде вести мову про відповідні критерії виділення в структурі системи українського права вексельного права. Це, в свою чергу, свідчить про здатність системи права реагувати на ускладнення, зокрема відповідних відносин у сфері вексельного обігу. В якості певної методологічної основи, на яку має спиратися дослідження тих чи інших питань становлення та розвитку вексельного права, розглядаються системність права та правова спеціалізація як прояв цієї системності. Подальше дослідження відповідних питань виникнення та розвитку вексельного права створить належне теоретичне підґрунтя для обґрунтування його виникнення в системі права України.

Література:

1. Мошенський С.З. Еволюція векселя. – К.: ТОВ «Поліграфконсалтинг», 2005. – 432 с.
2. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія. – Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
3. Ющик О.І. Галузі та інститути правової системи (міфи і реальність). – К.: Оріанна, 2002. – 112 с.
4. Сенякин И.Н. Специальные нормы советского права / Под ред. проф. М.И. Байтина. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1987. – 97 с.
5. Алексеев С.С. Общая теория права: В 2 т. – Т. 2. – М.: Юрид. лит., 1982. – 360 с.

Нестерова І.А., ЗДУ

**ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС
ЯК ОБ'ЄКТ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ ТА СФЕРА
СКОЄННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ
ЖІНКАМИ**

В данній статтє рассматриваются проблемы торговли женщинами в Украине та место туристического бизнеса в криминальной схеме совершения данного виду преступления. Анализируются коррупционные действия

как одни из основных причин существования этого негативного явления. Анализируется уголовное законодательство; предлагаются некоторые способы борьбы с торговлей людьми (в том числе и женщинами).

The article is devoted to the one of the most actual and important problems of nowadays -- the struggle against women trafficking, which already became transnational. The author tries to analyze the place of tourist business as an object of criminal activities in this sphere, the reasons and conditions of this phenomena existing, gives some propositions to the strategy of tourist sphere de-shadowing, such as the increasing of the tourist subjects activities control; the increasing of the repressive methods in corruption contest and others.

Інтернаціоналізація організованої злочинності, як один з негативних проявів світових інтеграційних процесів, набуває глобального характеру. Діяльність міжнародних організованих злочинних угруповань, у тому числі й тих, що сформувалися в Україні, поширюється на всі регіони світу і досягла катастрофічного рівня. Створення стійких каналів нелегальної міграції та торгівлі людьми є однією з найприбутковіших сфер та напрямків транснаціональної організованої злочинної діяльності в Україні. І це в країні, яка є учасницею більш ніж 150 угод і міждержавних договорів щодо боротьби з організованою злочинністю [1]. Тому боротьба з торгівлею людьми (особливо жінками та дітьми), яка вже стала транснаціональною, є однією з найгостріших та актуальніших проблем сьогодення. Торгівля людьми у XXI-му столітті набула глобальних масштабів та являється сучасною формою рабства. Підпільна работоргівля являється третім за рівнем прибутку кримінальним бізнесом в світі (після торгівлі зброєю і наркотиками). За даними Міжнародної організації міграції, за останні 15 років жертвами торгівлі людьми стали 100 тис українців. 80 % з них жінки та половина з них – неповнолітні. Транснаціональна торгівля людьми є новим видом злочинів у республіках колишнього Радянського Союзу, розпад якого відкрив кордони для подорожей, міграції та приватної торгівлі, що сприяло діяльності злочинних організацій та призвело до вербування торговцями мільйонів жінок [2].

Актуальність теми торгівлі людьми (в тому числі й жінками) підтверджують численні дослідження науковців в цій галузі. Це такі українські і зарубіжні вчені, як: Антонян Ю.М., Джужа О.М., Іващенко В.О., Орловська Н.А, Удалова О.Ю., Надвон О., Колеснікова С.В., Надьон О., Пищуліна О., Гуторова Н., Голод С.І., Трайнін А.Н., Панов В.П., Хавронюк М. та ін. Але місце туристичного бізнесу у кримінальній схемі скоєння даного виду злочинних діянь недостатньо вивчено та досліджено. Тому метою дослідження є визначення місця туристичного бізнесу як об'єкту корупційних діянь та сфери скоєння злочинів у торгівлі людьми, вивчення в історичному і науковому аспектах проблеми торгівлі людьми, методів і попереджувальних заходів боротьби з цим злом, яке поширилося у світових масштабах.

Одна з основних причин, яка обумовила поширення цього явища, посідає економічна криза, яка вибухнула в Україні після розпаду СРСР. Зупинялися підприємства, занепало сільське господарство і єдиним порятунком став закордон, куди і ринулись українські громадяни у пошуках порятунку. Українська влада, на відміну від польської, не дбала про гідність своїх громадян, не підписала (як у свій час зробив польський

уряд), міждержавних угод про безвізовий виїзд українських громадян за межі держави. Неконтрольований потік заробітчанив ринув на пошуки роботи, а тим часом, користаючи моментом, почали появлятися різного калібру та якості туристичні фірми та агентства (звичайно, ми не говоримо про солідні, добросовісні та достойні фірми).

Ситуація у нашій країні ускладнюється не тільки кризовим станом економіки, а й тим, що процес міграції криміналізується. Адже дешева робоча сила українських жінок та злочинне використання їх у секс-бізнесі становлять підґрунтя надприбутків посередників як в Україні, так і за кордоном. Торгівля людьми – вигідний бізнес.

Використовуючи складну економічну ситуацію, безробіття та недосконалість правового захисту громадян, нечисті на руку підприємці починають організовувати злочинний бізнес – вони пропонують роботу за кордоном, де громадяни зазнають жорстокої експлуатації, заробляють мізерні гроші для себе, але приносять величезний прибуток організаторам цього «бізнесу». Складова частина цієї злочинної діяльності – торгівля жінками (здебільш з метою сексуальної експлуатації). Під відпочинково – туристичними вивісками стали ховатися представники кримінальної сфери, що займаються постачанням дешевої робочої сили у будинки розпусти та інші нелегальні кубла [1].

Проведені дослідження засвідчать, що з України протягом років незалежності виїхало декілька мільонів осіб, більша половина з яких жінки. Основними країнами вивозу українських жінок є Туреччина, Греція, Кіпр, Югославія, Сербія, Боснія і Герцеговина, Угорщина, Чехія, Хорватія, Німеччина, Об'єднані Арабські Емірати, Ізраїль, Сирія, Китай, Нідерланди, США, Канада, Японія. Доступність і дешеве транспортування «живого товару» з Центральної та Східної Європи до країн Західної Європи зумовили збільшення кількості жертв – вихідців із європейських країн. За підрахунками, від 200 до 500 тис. жінок ввезені до розвинених країн названого регіону [2].

Шляхи вербування на роботу різноманітні. Торговці і сутенери, що займаються торгівлею жінками з метою сексуальної експлуатації, розробили загальні методи вербування. Це можуть бути оголошення про працевлаштування за кордоном, запрошення знайомих, туристичні фірми, мережі посередників. Туристичні фірми, яких розвелось безліч – це потужний і налагоджений механізм імміграції та торгівлі людьми. Небезпека виїзду через туристичні фірми та агентства полягає у тому, що через них оформлюються туристичні візи, які не надають можливості легального працевлаштування. Відповідальності за долі громадян, які скористувалися їхніми послугами, туристичні агентства не несуть. Цілий ряд українських туристичних фірм займаються незаконним вивозом туристів, переважно, жінок, за кордон. Навіть склався стереотип, що чим фірми більші і відомі, тим більше у них різноманітних коруптивних зв'язків у посольствах, на митницях та безпосередньо із ділерами, які займаються працевлаштуванням. Так, нещодавно були розкриті нелегальні діяння працівників німецького посольства в Україні, за допомогою яких тисячі українців виїжджали на роботу до країн Європейського Союзу. Як говориться у доповіді німецьких правоохоронних органів, більша частина візних документів була оформлена Посольством

ФРН у Києві. Для швидкого і безпроблемного оформлення віз в Україні організувалися підставні турфірми і торгові агентства, на «співробітників» яких згодом і оформлялись візи. За оцінками німецького МВС, такий бізнес приносить організаторам мільйонні прибутки [3]. Цей злочинний бізнес розповсюдився і на інші посольства (зокрема іспанське, італійське та португальське). Нещодавно силами українського та італійського Інтерполу було проведено операцію «Соняшник». Унаслідок проведеної операції розкрили незаконну діяльність сорока фірм, зокрема і туристичних, які нелегально транспортували людей на роботу.

У листопаді цього року ГУБОЗ МВС України спільно з ФБР та спецагентами дипломатичної секретної служби США вдалося викрити злочинну схему виїзду українських громадян до Америки за офіційними візами, що добувалися шахрайським шляхом [4]. До складу транснаціонального угруповання входило понад 30 американських громадян та п'ятеро українців. Головною «вербувальницею» стала директорка київської туристичної компанії. Вона, користуючись зв'язками в американському консульстві, надавала підкупленим працівникам амбасади фіктивні довідки претендентів на переїзд (про місце роботи, зарплату, наявність нерухомості, тощо). З простих українців вона ліпила «світил» науки, які нібито виїжджали на різні симпозіуми, конференції, курси, які проходили у США; займалась формуванням груп «учасників» так названих симпозіумів. Доля виїхавших «псевдосимпозіумників» незавидна. Вони попадали в лапи так названої «американської сторони», скоріше за все, їх чекатиме депортація.

На сьогоднішній день існуючої процедури контролю за діяльністю туристичних фірм та агентств з боку державних, правоохоронних та контролюючих органів недостатньо для припинення їх злочинної діяльності. З матеріалів ліцензування неясно, чи працюють у сфері працевлаштування громадян України за кордоном ті фірми, що не пройшли саме ліцензування. Багато фірм звертаються за ліцензією після декількох років нелегальної роботи, у разі відмови – продовжують працювати нелегально. Туристичні фірми -вербувальники складають угоди або контракти таким чином, щоб умови найму й характер професії були сформульовані нечітко, щоб замаскувати реальний вид їхньої діяльності. Нерідко злочинці використовують систему закодованих оголошень у засобах масової інформації.

Розглядаючи шляхи й методи торгівлі жінками як товаром в Україні, можна сказати, що існують певні системи втягнення в неї шляхом обману. Злочинці вдало використовують необізнаність жінок із законодавством своєї країни та країни в'їзду, відбирають у них документи, внаслідок чого жінки опиняються за кордоном без візи, паспорта і грошей, без знання мови та зв'язку з рідними. Вони фактично перебувають у своїх господарів в ув'язненні. За даними неурядової організації «Ла Страда-Україна», лише 15% жінок, які виїхали на роботу за кордон і були втягнуті там у проституцію, усвідомлювали до виїзду, яка діяльність їх там чекає. Більшість жінок не уявляли, де й ким вони працюватимуть (вони погоджувалися на будь-яку роботу), 25% були впевнені, що працюватимуть офіціантками, продавцями, доглядатимуть за хворими, дітьми тощо [5].

Торгівля жінками також є «тіньовою» економікою і не приносить фінансового благополуччя суспільству. Жінки часто залишаються ні з чим; гроші, які вони заробили, не коштують їх втраченого здоровою та емоційного стану.

Різновидом цього методу є вербування молодих жінок для роботи офіціантками або покоївками в країнах Західної Європи. Основними спонсорами для дівчат є велика платня, яку їм обіцяють, проїзд за рахунок фірми, швидке оформлення візи, утримання, харчування, житло, розваги та екскурсії. Тому й розпочинається робота проститутки з боргу: потрібно повернути гроші за оформлення візи, укладення контракту, авіабілет, доставку до місця призначення, житло й харчування. Майже кожна друга заробітчанина зазнає сексуальних домагань від своїх працедавців. Тому потрапивши у пастку під назвою «сексіндустрія», тенета якої простяглися по всьому світу, жінки стають мимовольними заручницями несприятливих обставин. Поряд з цим формує негативний імідж у української жінки, репутація якої впала за останні роки до найнижчого рівня. Дійшло до того, що навіть жінок, громадянок України, які подорожують у якості туристів, стали сприймати як потенційних повій.

Торгівля жінками – це проблема, яка не обмежується лише сексіндустрією. Крім сексуальної експлуатації, жінками торгують з метою залучення в боргову кабалу, втягнення в злочинну діяльність, жебрацтво, усиновлення з комерційною метою, використання в збройних конфліктах або як біосировину. Нині є безліч випадків використання як жіночої, так і чоловічої рабської робочої сили в різних галузях економіки. Але офіційних даних про поширення такого явища немає.

З погляду правової відповідальності важливо вивчити й коло осіб, які торгують людьми. Як правило, у цьому виді злочинів домінують кримінальні угруповання, які скоюють також інші злочини, зокрема пов'язані з наркотиками та зброєю, азартними іграми, відмиванням грошей, підробкою документів, бандитизмом, їм не складно перемістити жінок до іншої країни залежно від попиту. Свою діяльність злочинці побудували, спираючись на розвинену практику підкупу посадових осіб. Найважливішою умовою розширення діяльності сучасних работоргівців є корупція. Чиновники на керівних посадах і на багатьох рівнях використовують свої повноваження для забезпечення захисту злочинної діяльності. Допомога корумпованих чиновників сприяла появі чисельних фірм, в тому числі і туристичних, які були лише прикриття для здійснення злочинної діяльності. Під впливом злочинних організацій корупція набуває форм блокування законодавства; правоохоронні органи й урядові чиновники стають більш корумпованими; кордони між державою та злочинними організаціями починають стиратися. За цих обставин дуже важко перешкоджати процвітанню корупції, одержанню незаконного прибутку. Такі випадки встановлені в ході розслідування кримінальних справ, порушених за фактами торгівлі людьми в Україні. Схожі тенденції спостерігаються й в інших країнах. [6]

В Україні проблема порушення прав і свобод людини, а особливо, таким способом, як незаконна торгівля жінками сприймається вкрай негативно, тому норми протидії цьому зазначені в найвищих нормативно-правових актах держави. Уряд України повинен захищати права своїх громадян відповідно до міжнародного законодавства.

На відміну від багатьох країн колишнього Радянського Союзу торгівля жінками в Україні розглядається на рівні кримінального злочину. Статтею 149 Кримінального кодексу України передбачена відповідальність за торгівлю людьми. Торгівля людьми – це тяжкий злочин, який карається українським та міжнародними законами позбавленням волі до 15 років. Нелегальне направлення та незаконне перебування за кордоном рахується проявом незаконної злочинної діяльності та пов'язана з незаконним прибуттям та проживанням, що призводить до грубого порушення елементарних прав людини, а саме: права на свободу, життя, гідність і безпеку, на справедливі та сприятливі умови праці, охорону здоров'я та рівність; моральних та правових збочень, розвитку «тіньової економіки», яка підживлює організовану злочинність.

Злочин, передбачений ст. 149 КК, може полягати у таких формах: продаж людини; інша сплатна її передача; здійснення стосовно людини будь-якої іншої незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її згодою або без згоди через державний кордон України. Під продажем слід розуміти угоду, за якою одна особа (продавець) передає людину у фактичну незаконну власність іншій (покупцеві), а останній зобов'язаний прийняти її та сплатити за ту певну грошову суму [7].

Треба відмітити, що нині діюча редакція статті 149 КК України лише вибірково охоплює ті дії, встановлення відповідальності за які вимагається Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї. Поза увагою залишилися такі складові, як вербування, перевезення (в межах України), приховування, отримання людей шляхом погрози силою чи її застосування або інших форм примушування, шахрайства, обману, або шляхом підкупу, у вигляді платежів чи вигоди для отримання згоди особи. Практичне застосування цієї норми обмежується тим, що для притягнення особи до відповідальності необхідно довести, що нею усвідомлювався як неминучий факт наступної (після продажу або іншої передачі) сексуальної експлуатації людини, використання її у порнобізнесі тощо. Українські фахівці вважають, що процедури розслідування таких справ або надто обтяжливі, або заплутані, щоб ця норма могла активно застосовуватися. Наприклад, люди часто виїжджають за кордон, використовуючи туристичні візи. Тому складно довести, що вони стали жертвою торгівлі, оскільки закон спрямований безпосередньо на торговців людьми, а не на посередників. Складно, навіть, порушити справу, застосовуючи цей закон. У Науково-практичному коментарі до Кримінального кодексу України наведені визначення термінів: «експлуатація праці», «сексуальна експлуатація», «залучення у боргову кабалу» [8]. Вони допомагають у застосуванні цієї норми на практиці. Але довести таку справу до суду важко, тому що часто бракує доказів. Процедура їх збирання у інших країнах складна і довготривала. Нажаль, спостерігається значна невідповідність між кількістю порушених проти торговців людьми кримінальних справ, та справ, які завершено винесенням судового вироку. Таких всього 10 %. У випадках торгівлі людьми вести слідство дуже важко у зв'язку зі специфікою виявлення та розслідування злочинів цієї категорії, необхідності розшуку доказів та підозрюваних поза територією України, оскільки міліції не завжди вдається налагодити адекватну співпрацю з правоохоронними органами інших країн.

Таким чином, в Україні недостатньо законодавчої бази для вирішення усіх проблем, пов'язаних з торгівлею людьми. Закони не передбачають адекватних механізмів для покарання контрабандистів, *посередників* (туристичні, шлюбні агентства), для захисту і реабілітації жертв. Хоча деякі нормативні акти існують, вони в основному неефективні, через що рідко виконуються. В Україні є закон проти торгівлі людьми, але практично не існує коментарів, щоб допомагати у його інтерпретації. Окрім того, лише за деякими винятками, правоохоронні органи застосовують правові акти проти торгівлі людьми. Ця пасивність викликана багатьма факторами, включаючи, насамперед, брак коштів. Також зусилля правоохоронців ускладнюються відсутністю чітких механізмів із застосування чинного законодавства, а у деяких випадках корупцією серед працівників міліції та їх співпрацею з торговцями. Важливим є психологічний фактор. Потерпілі не звертаються до міліції, оскільки побоюються, що їм не допоможуть або, навпаки, почнуть переслідувати; бояться недотримання конфіденційності, осуду своїх родин та громадськості. Це невіра потерпілих в то, що їх заяви будуть розглянуті чи будуть вжиті дійові заходи стосовно работорівців. Складність покарання таких осіб полягає також в існуванні серед працівників правоохоронних органів традиційного стереотипу щодо жінок, що виїхали на роботу за кордон і були втягненими до секс-індустрії та проституції. Багато офіційних осіб вважають питання работорівлі надуманими і нетиповими для України. Даний вид злочину має відверто латентний характер. Практично до правоохоронних органів офіційні заяви щодо подібних фактів не доходять.

У обласних управліннях МВС України діють спеціальні підрозділи по боротьбі з проституцією, наркоманією, поширенням СНІДу, злочинами, пов'язаними з іноземними громадянами. До сфери їх компетенції входить і перевірка об'яв про роботу і сексуальні послуги. У Києві, Донецьку та Луганську створені відділи боротьби з торгівлею людьми та злочинами проти громадської моралі, так звана «міліція моралі». Але цього недостатньо для вирішення такої складної проблеми як торгівля жінками. Незважаючи, що Україна своєчасно зреагувала і створила перепони для злочину, що посягає на свободу та недоторканність людини, ст. 149 «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини» на практиці застосовується рідко. Слід ширше інформувати громадськість про наявність кримінального покарання за вказані злочини і організувати на всіх рівнях діючі засоби протидії торгівлі людьми.

З огляду на вищесказане тільки розробка та втілення в дію комплексних програм протидії торгівлі жінками можуть дати позитивний результат в сфері протидії торгівлі людьми (в тому числі й жінками).

Кабінет Міністрів у 2002 р. ухвалив Комплексну програму протидії торгівлі людьми на 2002–2005 рр. У ній звернуто увагу на основні напрями роботи. Хоча програма містила багато позитивних моментів, брак коштів не дав можливості цим заходам реально вплинути на ситуацію. Нажаль на протязі 2006 року в Україні дія даної програми протидії торгівлі людьми була не відрегульована на законодавчому рівні. 7 березня 2007 року Кабінет Міністрів України прийняв нову Державну програму протидії торгівлі людьми на період до 2010 року [9]. Крім діяльності урядових структур, на запобігання торгівлі жінками та сексуальної їх

експлуатації спрямовані ініціативи неурядових організацій. Серед них потрібно виділити Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна», який з 1997 р. працює в рамках програми запобігання торгівлі жінками у країнах Центральної і Східної Європи – «Ла Страда». Але нажаль, виїзд жінок з України не зменшується.

Тому необхідно активно розширювати пошук ефективних методів протидії цьому соціальному злу. Оскільки дана проблема є міжнародною, вона не може бути вирішена на рівні однієї лише України. В цьому питанні потрібна міжнародна кооперація і співпраця.

Україна є членом ООН та Ради Європи, вона приєдналася до Загальної декларації прав людини і Декларації про ліквідацію насильства проти жінок. Україна, також ратифікувала Міжнародний пакт з дотримання громадянських та політичних прав і Конвенцію з ліквідації всіх форм дискримінації проти жінок [10] та Європейську конвенцію із захисту прав людини і фундаментальних свобод [11].

Важлива роль у боротьбі з цим ганебним явищем належить ООН та її спеціалізованим установам, співробітництву з відповідними урядовими і неурядовими міжнародними організаціями. У рамках ООН створена досить розвинена система міжнародних угод, в яких значна увага приділена питанням боротьби з торгівлею жінками та дітьми. Однак, таке неприпустиме явище продовжує існувати, що загрожує правовим та моральним засадам сучасного суспільства. Однією з причин того, що це явище набуває все більш загрозливого характеру, є недостатня ефективність системи міжнародних та національних заходів боротьби зі злочинною торгівлею. Ця проблема є багатопланою і вимагає концентрації зусиль як кожної з країн, котрих стосується ця проблема (країн-постачальників, транзитних і країн-споживачів), так і зусиль в цілому міжнародної спільноти.

Торгівля жінками давно вже стала явищем глобального масштабу, складовою міжнародного кримінального бізнесу. Експлуатація жіночої праці призвела до появи міжнародної індустрії торгівлі людьми. Тому це проблема не тільки України, а й складова організованої міжнародної злочинності, що є реальною загрозою для всієї міжнародної безпеки. З впевненістю можна прогнозувати, що це небезпечне, як соціальне, так і правове явище нашого суспільства в майбутньому буде еволюціювати. Така ситуація приведе до деградації моральних цінностей та устоїв, як сучасного суспільства, так і майбутніх поколінь.

Література:

1. Павелчак В. Торговля людьми в Україні / Час і Події // <http://www.chasipodis.net/article>.
2. Аніщук Н. До проблеми работорговлі жінками // Право України. – 2002. – № 9. – С. 99–100.
3. Усенко О.В. Торговля жінками як прояв кримінального бізнесу: Науково-практичний журнал № 6 // <http://mndc.naiu.kiev.ua/Gurnal/6>.
4. Бедриковський В. «Українським паромом» до США могли потрапити убивці та терористи // Іменем Закону: Громадсько-правовий тижневик.–2009. – № 47. – С. 8.
5. Політова А.С. Боротьба з сексуальною експлуатацією жінок у світі та в Україні.- К., 2005.

6. Корж В. Окремі проблеми розслідування злочинів про торгівлю жінка – ми, вчинених організованими транснаціональними групами // Право України. – 2001. – № 4.
7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
8. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року // За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавранюка. – К.: Каннон А.С.К., 2002.
9. Державна програма протидії торгівлі людьми на період до 2010 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 410 від 07.03.2007 року) // <http://www.rada.gov.ua>.
10. Закон про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок: Прийнятий 5 черв. 2003 р. № 946 // Уряд. кур'єр. – 2003. – 9 лип. – № 25. – С. 8.
11. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод з поправками, внесеними відповідно до Положень Протоколу 11- <http://helsinki.org.ua/index>.

Піддубна Д.С., КНЦ ОНЮА

ДЖЕРЕЛА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ XXI СТОЛІТТЯ: ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

В научной статье представляется внимание мировому развитию, обусловленному процессом в научной, технической, биологической и иных сферах деятельности человека. На ряду с этим осуществляется большое влияние, отрицательное, на экологическое состояние окружающей природной среды. К критической границе в своем масштабе подошли источники нарушения безопасности XXI века: промышленные и бытовые отходы, питьевые водоресурсы, Чернобыльская катастрофа и совершенно новый, еще до конца не изучен и не исследован – генномодифицированные организмы. Поэтому, если говорить о отходах и водных ресурсах, то на Украине необходимо создавать и контролировать механизмы выполнения нормативно-правовых актов в данной отрасли, а также желательно их упростить и привести к единой форм, поскольку они принимались на разных уровнях, и соответственно имеют различную юридическую силу, что усложняет их применение на практике. Относительно же правовой базы в сфере ГМО, то его урегулирование должно осуществляться с учетом достижения результатов и последствий исследований зарубежных стран. На сегодняшний день оптимальным вариантом для Украины являлся бы или мораторий на ГМО или жесткий контроль, осуществляемый на позициях, перечисленных в данной научной статье.

In this scientific article the attention is represented to the world development caused by process in scientific, technical, biological and other fields of activity of the person. On a number with it the great influence, on an ecological condition of a surrounding environment is carried out. Sources of infringement of safety XXI of a century have approached to practical border in the scale: an industrial and household waste, drinking water resources, Chernobyl accident and absolutely new, still up to the end it is not studied and it is not investigated –genetically modified organisms. So why if to speak about waste and water resources in Ukraine it is necessary to create and supervise mechanisms of performance of regulatory legal acts in the given branch, and also it is desirable to simplify and lead them to the uniform form as they were accepted at different levels, and accordingly have a various validity that complicates their application in practice.